

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра «Геоєкології і землеустрою»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Зав. кафедрою

доц. *Селік* Сергій МОВЧАН

« *31* » *серпня* 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи курортології та рекреації»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності
241 «Готельно-ресторанна справа» за ОПП Готельно-ресторанна справа
(на основі повної загальної середньої освіти)
факультет агротехнологій та екології

2021 – 2022 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи курортології та рекреації» для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» зі спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» за ОПП Готельно-ресторанна справа (на основі повної загальної середньої освіти). – Мелітополь, ТДАТУ, 2021. – 12 с.

Розробник: д.геол.н., проф. Людмила ДАЦЕНКО
ст. викладач Максим ГАНЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Геоєкології і землеустрою»

Протокол від “30” серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри ГЕЗ

доц. СМ Сергій МОВЧАН

Схвалено методичною комісією факультету АТЕ зі спеціальності «Готельно-ресторанна справа» за ОПП Готельно-ресторанна справа для здобувачів ступеня вищої освіти «Бакалавр» (на основі повної загальної середньої освіти)

Протокол від “31” серпня 2021 року № 1

Голова, доц. ОГ Олена ГРИГОРЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 90 годин	Спеціальність 241 «Готельно-ресторанна справа»	Курс	Семестр
Змістових модулів – 2		1-й	2-й
Тижневе навантаження: аудиторних занять – 2 год. самостійна робота студента – 4 год.	Ступінь вищої освіти: «Бакалавр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	12 год.
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	12 год.
		Самостійна робота	66 год.
		Форма контролю: диференційований залік	

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладання дисципліни є усвідомлення студентами спеціалізації «Готельно-ресторанна справа» місця і ролі «Основи курортології та рекреації» в національній міжгалузевій системі охорони здоров'я, розуміння можливостей використання курортно-рекреаційного потенціалу України для покращення здоров'я населення, застосування лікувальних природних чинників для відновлення самопочуття людини – в особистому житті та професійній діяльності, формування мотивації до здорового способу життя і його пропаганда серед молоді.

Завдання дисципліни: сформувати у студентів поняття про курортологію як комплексну науку, розкрити етапи її розвитку та охарактеризувати сучасний стан; ознайомити студентів з класифікацією та географією курортів Світу, розглянути основні тенденції розвитку курортів різних країн; ознайомити з класифікацією та географією курортів України, виділити та охарактеризувати основні курортно-рекреаційні райони; розкрити суть та проблеми лікувального туризму як сучасного напрямку курортної медицини; розкрити значення природних лікувальних ресурсів України у відновленні здоров'я населення, познайомити студентів з їх класифікацією та способами використання у цілях оздоровлення; сформувати у студентів поняття про важливе значення використання природних лікувальних чинників у профілактиці захворювань серця, опорно-рухового апарату, захворювань органів дихання, травлення тощо; ознайомити студентів з основними показами та протипоказами застосування природних лікувальних ресурсів а також правилами відбору хворих на курорти; виявити сучасні проблеми функціонування та розвитку санаторно-курортних територій України.

Результати навчання (з урахуванням soft skills)

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти наступними *компетентностями*:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 8. Навики здійснення безпечної діяльності.

ЗК 9. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 10. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

Фахові компетентності

ФК 1. Розуміння предметної області і специфіки професійної діяльності.

ФК 2. Здатність організовувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність.

ФК 3. Здатність використовувати на практиці основи діючого законодавства в сфері готельного та ресторанного бізнесу та відстежувати зміни.

ФК 4. Здатність формувати та реалізовувати ефективні зовнішні та внутрішні комунікації на підприємствах сфери гостинності, навички взаємодії.

ФК 5. Здатність управляти підприємством, приймати рішення у господарській діяльності суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

ФК 8. Здатність розробляти, просувати, реалізовувати та організовувати споживання готельних та ресторанних послуг для різних сегментів споживачів.

ФК 12. Здатність ініціювати концепцію розвитку бізнесу, формулювати бізнес-ідею розвитку суб'єктів готельного та ресторанного бізнесу.

ФК 15. Здатність моделювати технологічний ланцюг та уміння організовувати процеси виробництва і надання послуг закладами ресторанного господарства, відповідно до технологічних властивостей і наявності сировини.

ФК 16. Здатність організовувати простір та формувати дизайн-концепції об'єктів сфери гостинності.

Soft skills:

- **комунікативні навички:** письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести суперечки і відстоювати свою позицію, спілкування в конфліктній ситуації; навички створення, керування й побудови відносин у команді.

- **уміння виступати привселюдно:** навички, необхідні для виступів на публіці; проводити презентації.

- **керування часом:** уміння справлятися із завданнями вчасно.

- **гнучкість і адаптивність:** гнучкість, адаптивність і здатність мінятися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблем.

- **лідерські якості:** уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння встановлювати мету, планувати.

- **особисті якості:** креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МОДУЛЬ 1

Тема 1. Поняття про рекреацію. Рекреація і відпочинок

1. Рекреація, її місце серед інших наук.
2. Вільний і рекреаційний час.

Тема 2. Рекреаційні ресурси

1. Типи рекреаційних ресурсів.
2. Оцінка культурно-історичних ресурсів.
3. Рекреаційне навантаження, місткість рекреаційних ресурсів та рекреаційний потенціал.
4. Типи оцінки природних рекреаційних ресурсів.

Тема 3. Рекреаційна діяльність. Класифікація і структурні особливості рекреаційної діяльності

1. Класифікація рекреаційної діяльності за суспільною функцією і технологією.
2. Класифікація рекреаційної діяльності за періодичністю і територіальною ознакою.
3. Класифікація рекреаційної діяльності за характером організації.
4. Класифікація рекреаційної діяльності за кількістю учасників.
5. Класифікація рекреаційної діяльності за її тривалістю.
6. Класифікація рекреаційної діяльності за ознакою рухливості.
7. Класифікація рекреаційної діяльності за сезонною ознакою.
8. Класифікація рекреаційної діяльності за характером використовуваних транспортних послуг.
9. Класифікація рекреаційної діяльності за віковими показниками.
10. Класифікація рекреаційної діяльності за правовим статусом.
11. Класифікація рекреаційної діяльності за тривалістю.

МОДУЛЬ 2

Тема 4. Курорти та їх типи

1. Типи курортів.
2. Місткість рекреаційних центрів.

Тема 5. Кліматичні курорти. Кліматотерапія

1. Характеристика кліматичних курортів.
2. Аеротерапія.
3. Геліотерапія.
4. Таласотерапія (морські купання).

Тема 6. Мінеральні джерела та води. Класифікація природних дікувальних вод.

1. Поняття про мінеральні джерела.
2. Мінеральні води.
3. Класифікація мінеральних вод.
4. Скорочене позначення хімічного складу та деяких фізичних властивостей мінеральних вод.
5. Основні типи мінеральних вод.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид заняття	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб	сем. (пр.)	СРС	
Змістовий модуль 1.							
1-2	Лекція 1	Поняття про рекреацію. Рекреація і відпочинок	2				
	Практична робота 1-	Поняття про рекреацію. Рекреація та відпочинок			2		10
	Самостійна робота 1	Поняття територіальної рекреаційної системи				8	2
3-4	Лекція 2	Рекреаційні ресурси	2				
	Практична робота 2	Рекреаційні ресурси			2		10
	Самостійна робота 2	Рекреаційна оцінка ландшафтів				8	2
5-6	Лекція 3	Рекреаційна діяльність. Класифікація і структурні особливості рекреаційної діяльності	2				
	Практична робота 3	Рекреаційна діяльність			2		10
	Самостійна робота 3	Рекреаційна оцінка водних об'єктів				8	3
7-8	Самостійна робота 4	Ґрунтово-рослинний покрив і його рекреаційна оцінка				8	3
	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1	-	-	-	-	10
Всього за змістовий модуль 1 - 44 год.			6		6	32	50
Змістовий модуль 2.							
9-10	Лекція 4	Курорти та їх типи	2				
	Практична робота 4	Курорти та їх типи			2		10
	Самостійна робота 5	Мінеральні джерела та води. Класифікація природних лікувальних вод				8	2
11-12	Лекція 5	Кліматичні курорти. Кліматотерапія	2				

	Практична робота 5	Кліматотерапія			2		10
	Самостійна робота 6	Лікувальні грязі та їх види. Грязелікування				8	2
13- 14	Лекція 6	Мінеральні джерела та води. Класифікація природних дікувальних вод.	2				
	Практична робота 6	Мінеральні джерела. Мінеральні води			2		10
	Самостійна робота 7	Унікальні природні лікувальні ресурси				8	3
15- 16	Самостійна робота 8	Охорона природи на рекреаційних територіях та курортах				10	3
	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2					10
Всього за змістовий модуль 2 – 46 год.			6		6	34	50
Всього з навчальної дисципліни - 90 год.							100

5 ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (ПМК 1)

1. Рекреація, її місце серед інших наук.
2. Вільний і рекреаційний час.
3. Типи рекреаційних ресурсів.
4. Оцінка культурно-історичних ресурсів.
5. Рекреаційне навантаження, місткість рекреаційних ресурсів та рекреаційний потенціал.
6. Типи оцінки природних рекреаційних ресурсів.
7. Класифікація рекреаційної діяльності за суспільною функцією і технологією.
8. Класифікація рекреаційної діяльності за періодичністю і територіальною ознакою.
9. Класифікація рекреаційної діяльності за характером організації.
10. Класифікація рекреаційної діяльності за кількістю учасників.
11. Класифікація рекреаційної діяльності за її тривалістю.
12. Класифікація рекреаційної діяльності за ознакою рухливості.
13. Класифікація рекреаційної діяльності за сезонною ознакою.
14. Класифікація рекреаційної діяльності за характером використовуваних транспортних послуг.
15. Класифікація рекреаційної діяльності за віковими показниками.
16. Класифікація рекреаційної діяльності за правовим статусом.
17. Класифікація рекреаційної діяльності за тривалістю.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ (ПМК 2)

1. Типи курортів.
2. Місткість рекреаційних центрів.
3. Характеристика кліматичних курортів.
4. Аеротерапія.
5. Геліотерапія.
6. Таласотерапія (морські купання).
7. Поняття про мінеральні джерела.
8. Мінеральні води.
9. Класифікація мінеральних вод.
10. Скорочене позначення хімічного складу та деяких фізичних властивостей мінеральних вод.
11. Основні типи мінеральних вод.

6 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бабов К.Д., Кулик В.В. та ін. Організація санаторно-курортного лікування та оздоровлення в Україні// Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 432 с.
2. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристичні ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. К.: Вид-во Київського університету, 2002.
3. Біленький К. Е., Єжов В. В. Клімато-курортологічна характеристика України // Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 432 с.
4. Єжов В. В., Торохін О.М. та ін. Кліматолікування // Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 432 с.
5. Єжов В.В., Гоженко О.А. та ін. СПА-технології у відновлювальній медицині і курортології: стан та перспективи розвитку в Україні//Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. – К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 432 с.
6. Колесник Е.О. та ін. Літопис курортної справи України//Курорти та санаторії України: Наук.-пр. довідник. – К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 432 с.
7. Курорти України: минуле та сучасність. Санаторно-курортні заклади ЗАТ «Укрпрофоздоровниця». К.: ТАМЕД, 2002.
8. Кушнірук Ю.С. Рекреація та курортологія: Навчальний посібник. Рівне: НУВГП, 2012. 146 с.
9. М. Рутинський. Інновації на ринку рекреаційних закладів: поява і розвиток СПА-курортів// Географія і туризм: європейський досвід. – Матеріали III міжнародної наукової конференції. Львів: жовтень, 2009. С. 150 – 153
10. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України. Львів, 1997
11. Михайло Рутинський. Історико-географічні тенденції та періодизація розвитку курортної справи//http://tourlib.net/statti_ukr/rutynsky.htm
12. О.М. Нікіпелова. Лікувальні грязі (пелоїди) України // Курорти та санаторії України. К.: Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 432 с.
13. Панасик Є.М. та ін. Загальна фізіотерапія і курортологія. Львів: Світ, 1990. 136 с.
14. Рутинський М. Класифікація та типологія курортів // Вісник Львівського ун-ту. Серія географічна, 2007. Вип. 34. С. 236-246.
15. Стафійчук В.І. Рекреалогія. Навчальний посібник. К.: Альтерпрес, 2006. 264 с.
16. Туристична курортологія / Укл.: Бойко І.Д., Савранчук Л.А. Чернівці: Рута, 2007. 116 с.
17. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія. Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 312 с.